

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XVIII. Argumentum. Enucleantur duo casus famosi, de modo, & tempore, quibus recipiat gratiam, tùm qui communicat cum mortali ignorato, tùm qui adultus baptizatur non dolens de actualibus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

& sancti, magis iusti, & sancti efficiantur. Tandem ex Catechismo Rom. de Baptismi effectib. sess. 50. Est divina qualitas in anima inhaerens, ac veluti splendor quidam, & lux, quæ animarum nostrarum maculas omnes delet; ipsasque animas pulchriores, & splendidiore reddit. Quam definitionem exornando declarat Volpi d. resol. 70. num. 4. ubi num. 7. subdit, Gratiā hanc sanctificantem esse vitam animæ; sicut enim corpus mortuum est, cum sine anima est, & vivum cum illa; ita homo est vivus vita spiritali, cum habet hanc gratiā; & mortuus, cum illa caret: & propterea est omnino necessaria ad salutem, quia sine ipsa impossibile est mereri vitam æternam. Concil. Trid. sess. 6. can. 1. 2. & 3. cum hac autem Gratiā dantur in anima supernaturales habitus virtutum inseparabiles ab ipsa gratiā, tanquam quædam ejus proprietates; deinde alia peculiariora dona propria singulis Sacramentis. S. Thom. 3. p. q. 62. art. 2. Gobat d. tract. 1. num. 280. & 281. Bonacina d. tom. 1. disp. 1. q. 4. Punct. 1. num. 6. Maffrius in 4. Sentent. d. 1. num. 337.

Porrò Gratiā gratum faciens variè dividitur à Theologis Moralibus, & à Theologis Speculativis. Hi docent, Gratiā esse vel Prævenientem, vel excitantem, vel adjuvantem, vel cooperantem, vel subsequenter, vel medicinalem, & sanantem, vel sufficientem, vel efficacem, vel quā, & sine quā. S. Thom. in 1. 2. q. 111. art. 2. & 3. Cajetan. ibid. Volpi d. resol. 70. num. 11. Novissimè Eminentiſſimus Cardinalis de Lauræa in suis doctissimis opusculis d. opuscul. 3. de Gratiā, & auxiliis, num. 13. & sequentibus, ubi sic declarat prædictas divisiones,

Gratiā, seu auxilium præveniens est illa, quæ Deus prævenit intellectum, & voluntatem humanam in ordine ad actus bonos, & sanctos, illuminando intellectum ad cogitandum hic & nunc de illis; & inspirando voluntati, ut consentiat, & exequatur.

Gratiā excitans est illa, quæ animam quasi sopitam, & de bono non cogitantem, excitat ad cogitandum, & cupiendum tale bonum.

Gratiā adjuvans est illa, quæ Deus hominem illuminatum, præventum, excitatum, ac expegefactum adjuvat, ut exequi possit bonum illud, jam cognitum & inspiratum, ut exequatur.

Gratiā cooperans solo nomine differt ab excitante, seu adjuvante; quia non est aliqua species ab eis distincta.

Gratiā subsequens est eadem cum adjuvante, & solum differt in modo, & duratione usque ad finem vitæ, ac operis.

Gratiā medicinalis, seu sanans est eadem cum præveniente, & adjuvante, nec non cum efficace; sed sic appellatur respectu diverſi modi, & ab effectu medendi, seu sanandi.

Gratiā sufficiens illa dicitur, per quam potest homo piis actionibus, & bonis operibus, salutem suam procurare, & consequi; & quam Deus nulli habenti rationis usum denegat; sed ei gratiæ resistitur, & non obsequitur effectus salutis.

Gratiā efficax est illa, quæ opus bonum, sive præcepti, sive consilii à Deo inspiratum, connexum habet. Et hanc non omnes fideles ex iusto Dei iudicio obtinent. Sciri autem non potest causa evidens, & convincens, cur Deus non det singulis hominibus hanc gratiā efficacem; sed certum est, ejus divinam voluntatem esse iustissimam, & ab acceptione personarum, ac iniquitate alienissimam; ideo exclamare oportet cum Apostolo ad Rom. 11.

34. O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei; quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus!

Gratiā Quā, & sine Quānon, dicitur prout convenit, vel adversatur efficaci; & non differt specie, sed in modo, ut subtiliter explicat prælaudatus Eminentiſſus. Cardin. de Lauræa in ipso 3. opuscul. de gratiā cap. 6. & cap. 7. à cuius eminenti intellectu acumine prædictæ omnes species Gratiæ divinæ explicantur, & comprobantur auctoritatibus Sacræ Scripturæ, & Sanctorum Patrum, & præcipuè S. Augustini, cujus doctrinam sequitur, tueri in dicto opusculo. Nonnulla declarat etiam Coninch. de Penitent. disp. 2. dub. 1. Volpi. cit. resol. 170. num. 18. & Maffrius, in 1. Sent. disp. 5. num. 164. Theologi autem Morales dividunt Divinam Gratiā in relatione ad Sacramenta; in Primam, & Secundam.

Gratiā prima est, quæ datur existenti in statu peccati originalis, vel actualis mortalis per baptismum; quando vel puer, vel adultus baptizatur; vel peccatori baptizato attritionem tantum habenti, & confitenti per Sacramentum Penitentiae.

Gratiā secunda dicitur, quæ datur jam existenti in statu gratiæ, facta additione novi gradus ejusdem gratiæ ad priorem jam habitum. Reginald. d. lib. 26. num. 43. Volpi d. resol. 170. n. 19. Marcant. in Candelabr. Mystic. tract. 1. lect. 4. Summa Diana Verb. Sacramentum num. 8. Cardin. Tolet. d. lib. 2. cap. 16. num. 4. Eminentiſſus. Cardin. de Lauræa tom. 1. de Sacramentis disp. 8. art. 11. & art. 12.

Tandem eadem gratiā sacramentalis alia dicitur ex opere operato, quæ procedit ex virtute Sacramenti suscepti, & meritis operatis Christi; alia ex opere operantis, quæ meretur ex devotione, & dispositione suscipientis. Card. Tolet. d. lib. 2. cap. 16. num. 3. Reginaldus d. lib. 26. num. 46. Volpi resol. 171. num. 1. Bonacina tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 4. Punct. 1. Cardin. de Lugo de Sacram. disp. 4. num. 1. Maffrius in 4. Sentent. disp. 1. num. 138. & Eminentiſſus. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. disp. 11. art. 8. per totum.

DECISIO XVIII.

ARGUMENTUM.

Enucleantur duo casus famosi; de modo, & tempore, quibus recipiat gratiā, tum qui communicat cum mortali ignorato, tum qui adultus baptizatur non dolens de actualibus peccatis.

SUMMARIUM.

1. Gratiā primam an recipiat, qui Eucharistiam recipit cum peccato mortali ignorato?
2. Adultus non dolens de peccatis in baptismo, an recipiat gratiā? & num. 5.
3. Fictio recedente an Sacramentum producat gratiā.
4. Fictio triplex in adulto suscipiente baptismum.
6. Ignorantia invincibilis de peccato removel obligationem gratiæ.

Porrò, quia peccatum mortale impedit affectionem gratiæ, & ea stare non potest simul cum peccato, resolvendus est sequens Casus. Petrus accedit ad Sacram. Eucharistiam cum peccato mortali, cujus tamen non recordatur, & nunquam habuit contritionem. Queritur, an recipiat gratiā virtutis Sacramenti Eucharistiæ? Ad hunc casum DD. affirmativè respondent, Supposito, quod ipse Petrus diligenter

diligentem suae conscientiae examinationem praemiserit. Quia etsi proprium sit solius Baptismi, & Penitentiae causare primam gratiam; illa enim dicuntur Sacramenta mortuorum: & Eucharistiae, aliorumque Sacramentorum, quae vivorum appellantur, causare gratiam secundam, seu augmentum gratiae primae, nihilominus in proposito casu Eucharistia habet virtutem causandi etiam gratiam primam; ea ratione, quia Petrus suscipiens Eucharistiam cum peccato ignorato invincibiliter, non suscipit indignè; dignitas enim requisita ad Eucharistiam suscipiendam est dignitas humano modo cognoscibilis; alioquin deberet expectari revelatio divina de dignitate sumentis; ergo sic sumendo recipit gratiam Sacramenti, quae semper datur non ponenti obicem, quem non ponit Petrus ob totalem oblivionem peccati. Ita ex S. Thom. 3. p. q. 79. art. 3. & ex Scoto in 4. dist. 9. quest. Unic. C. Suarez. de Euch. disp. 63. sect. 1. concl. 3. Bonacina d. disp. 1. q. 4. Punct. 2. num. 4. & 5. Cardin. Tolet. lib. 6. cap. 14. num. 1. Summa Diana Verb. Communionem 28. & Verb. Sacramentum n. 8. Ipse Antonin. Diana part. 5. tract. 13. resol. 1. Quae sibi sedem fecit in Coordinato opere tom. 1. tract. 1. res. 23. Layman lib. 5. tr. 4. c. 6. n. 5. Volpi resol. 57. an. 3. & seqq. Gobat. de Sacram. tract. 4. n. 459. Mastrius in 4. Sent. d. 1. num. 350. Fagnanus in cap. Cum venisset sub num. 2. de Sacra Unctione. Vers. ad has difficultates tom. 2. p. 290. Novissimè Emin. Card. de Lauræa d. tom. 1. de Sacramento Eucharistiae disp. 26. art. 1. num. 5. ubi hanc opinionem tutatur pluribus rationibus, quibus (attenta egregia pietate hujus Eminentiae, & ejus more non adhaerendi peregrinis, sed solidis opinionibus) depellitur omnis haesitatio, quae ex contraria opinione Card. de Lugo de Sacram. Euchar. disp. 12. sect. 1. & ex aliorum DD. quos citat, & sequitur Cotonius Controvers. illustr. libr. 2. controvers. 4. num. 54. poterat remanere.

Hinc enucleandus venit alius casus difficillimus circa affecutionem gratiae primae ob obicem peccati. Casus est hujusmodi.

- Baptizatur adultus, quineque contritionem, neque attritionem habet actualium peccatorum antea commissorum. Queritur, quomodo & quando gratiam recipiat, & dicta peccata deleantur? Respondent Theologi resolutionem hujus casus pendere ab illa insigni quaestione à Theologis agitata; An Sacramentum susceptum cum fictione, recedente fictione, producat gratiam, & peccata remittat?
- 3 Circa quam novem opiniones inter se diversas reperisse ait Thom. Tamburin. de Sacram. in gen. lib. 1. cap. 3. §. 2. n. 9. & plures plurimi referunt, praecipue Emin. Card. de Lugo eod. tract. disp. 9. sect. 3. Gobat. tr. 1. n. 283. & tr. 2. n. 648. Regnaldus lib. 27. n. 69. Diana par. 3. tract. 4. resol. 14. Quae sibi conhabitu culi in opere Coordinato tom. 1. tr. 1. resol. 26. duxit Item. par. 3. tr. 4. resol. 15. nec non par. 5. tr. 13. resol. 30. Quae pariter sedent in eodem Coordinato d. tom. 1. tract. 1. resol. 24. & 25. Bonacina tom. 1. De Baptismo disp. 2. quest. 2. punct. 7. num. 13. Cotonius lib. 2. contr. 2. num. 98. Volpi resol. 10. num. 5. Eminentis Card. Capisuechius in suis Quaestionib. Theol. quest. 3. & luculenter, ac profundè de more Emin. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacramentis in gen. disp. 11. art. 3. & 4.

Paucis restringendo quae profusis calamis, & per Doctores impressa, & per Decisores expressa inve-

Doct. Clericali Tom. 1. Liber 1.

ni; duo sunt prae notanda. Unum, quod triplex potest esse fictio in suscipiente Baptismum intentionis, si vi adigatur ad ipsum, nolens omnino baptizari; & in hoc casu Baptisma non solum est infirmum, id est non formatum gratia, sed invalidum. Fidei, quando non credit essentiam Baptismi, sed illum recipit, ut naturalem, & simplicem balneationem tantum, & in hoc pariter casu fictus nullum recipit effectum Sacramenti, neque characterem. Et voluntatis, quando non est bene dispositus, quia habens peccata, eorum ipsum non praevenit. Alterum prae notandum est; quod in tali fictione voluntatis peccata vel praecedunt Baptismum, vel committuntur in actu receptionis baptismi, vel post susceptum Baptismum. Peccata in receptione Baptismi, vel post Baptismum commissa, non delentur, & per consequens non acquiritur gratia, nisi per contritionem veram cum proposito confitendi, vel cum attritione, & actuali Confessione Sacramentali simul. De peccatis ante Baptismum commissis, de quibus satis erat habere attritionem accedendo ad Baptismum, sed baptizatus non fuit neque contritus, neque attritus? Altercantur Theologi circa modum recipiendi gratiam; quae non potuit haberi in Baptismo ob dictam voluntatis fictionem, & deficientiam attritionis; nam alii volunt, sufficere post Baptismum elicere actum attritionis. Ita Paludan. in 4. dist. 4. q. 5. Sylvest. Verb. Baptismus 4. circa finem. Suarez de Sacramentis disp. 28. sect. 5. concl. 1. & Agid. Coninch. q. 62. art. 1. dub. 6. num. 92. Alii vero requirunt ultra attritionem, etiam Confessionem, cum accusatione illius fictionis. Vasquez apud Card. de Lugo de Sacram. disp. 9. sect. 4. Cardin. Toletus lib. 2. cap. 21. num. 3. & Eminen. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. disp. 11. art. 5. num. 65.

Ceterum haec duae opiniones diversae ad concordiam reducuntur sub hac distinctione. Vel baptizandus adultus non habuit attritionem de peccatis suis ex ignorantia invincibili, quia vel non fuit instructus, & monitus, vel credidit se esse attritum, & non erat? Et in hoc casu, quotiescunque post Baptismum eliquerit actum attritionis, removebitur obex, & recipiet gratiam Sacramenti. Vel culpabiliter non fuit destitutus peccata sua, & tunc ad obtinendam gratiam, & removendum obicem necessaria est attritio cum actuali confessione, vel contritio cum proposito confitendi. Ita Diana Coordin. d. tom. 1. tract. 1. resol. 26. in fin. Cotonius d. lib. 2. contr. 2. num. 103. ubi testatur hunc esse sensum Angelici Doctoris p. 3. q. 69. art. 10. ad 2. Bonacinae d. disp. 2. q. 2. punct. 7. num. 14. & Volpi d. resol. 10. num. 7.

Quare casus noster resolvitur dicendo, gratiam recipi ab adulto baptizato, qui non doluit de suis peccatis, tunc, & quando elicit actum attritionis, si absque culpa non doluit in Baptismo. At necessariam esse contritionem, vel attritionem cum confessione, ut gratiam recipiat, si culpabilis fuit omitendo actus attritionis necessarii in Baptismo. Ita DD. supracit. quibus ad stipulantur Sotus in 4. dist. 6. art. 8. Henriquez lib. 2. cap. 27. num. 3. Filiucius tract. 2. cap. 5. q. 10. Trullench. in praxi Sacram. libr. 1. cap. 3. dub. 3. num. 5. & lib. 2. cap. 1. dub. 8. num. 11. & Mastrius in 4. Sent. d. 2. num. 145.

D

DE CI-